

NGHIÊN CỨU VÒNG ĐỜI SÁN LÁ GAN NHỎ (*OPISTHORCHIIDAE*) Ở CHÓ, MÈO TẠI VIỆT NAM

Nguyễn Văn Thoai^{1*}, Nguyễn Đức Tân¹, Huỳnh Vũ Vỹ,¹
Lê Hứa Ngọc Lục¹, Lê Đức Quyết¹, Nguyễn Văn Thái²
Tác giả liên hệ email: nvthoai@pvtv@gmail.com

TÓM TẮT

Trong nghiên cứu này, vòng đời sán lá gan nhỏ (*O. viverrini*, *C. sinensis*) đã được xác định với 2 vật chủ trung gian: Vật chủ trung gian thứ nhất là ốc nước ngọt (*Bithynia siamensis*, *B. fuchsiana*), vật chủ trung gian thứ 2 là cá nước ngọt (cá trắm cỏ, cá chép, cá diếc, cá mè vinh, cá mè trắng). Sán trưởng thành ký sinh trong gan của chó, mèo; sán thải trứng theo phân ra ngoài môi trường (ao hồ, sông, suối,...). Ở môi trường nước ngọt tự nhiên, trong trứng hình thành ấu trùng miracidium sau 9-15 ngày, trứng không nở ra miracidium. Khi ốc *B. siamensis*, *B. fuchsiana* ăn phải trứng, ấu trùng miracidium thoát ra khỏi vỏ trứng, phát triển qua các giai đoạn sporocyst, redia và cercaria. Sau 55-62 ngày, cercaria thoát ra khỏi ốc, bơi tự do trong nước, xâm nhập vào cá nước ngọt. Ấu trùng sán tiếp tục phát triển trong cá nước ngọt và tạo thành dạng nang kén metacercaria sau 25-40 ngày. Khi chó, mèo ăn phải cá nước ngọt chứa ấu trùng ở dạng kén, ấu trùng sán tiếp tục phát triển đến giai đoạn sán trưởng thành, thải trứng theo phân ra ngoài môi trường từ 26-32 ngày (*O. viverrini*) và 28-34 ngày (*C. sinensis*).

Từ khóa: Vòng đời, sán lá gan nhỏ, vật chủ trung gian, ốc nước ngọt, cá nước ngọt.

Research on the life cycle of the small liver fluke (*Opisthorchiidae*) in dog, cat in Viet Nam

Nguyen Van Thoai, Nguyen Duc Tan,
Huynh Vu Vy, Le Hua Ngoc Luc, Le Duc Quyet, Nguyen Van Thai

SUMMARY

In this study, the life cycle of the small liver fluke (*O. viverrini*, *C. sinensis*) was determined with two intermediate hosts: The first intermediate host was freshwater snail (*Bithynia siamensis*, *B. fuchsiana*), the second intermediate host was freshwater fish (silver carp -*Hypophthalmichthys molitrix*, java barb - *Barbonymus gonionotus*, crusian carp - *Carassius auratus*, common carp - *Cyprinus carpio*, grass carp - *Ctenopharyngodon idellus*). The adult flukes parasitized in liver of dog and cat, layed eggs then eggs were released into the natural water environment (ponds, rivers, streams, ...). In freshwater, the fluke eggs developed into miracidium larvae after 9-15 days, these larvae always exist inside the eggs. When snails (*B. siamensis*, *B. fuchsiana*) swallowed the eggs, inside the snail, miracidium was released and developed through the stages of sporocyst, redia and cercaria. After 55-62 days cercariae were released from the snail, swimming freely in water and penetrating in freshwater fish. Inside freshwater fish, fluke larvae developed into metacercaria after 25-40 days. When dog, cat-definitive host consumed freshwater fish containing metacercaria, fluke larvae developed to mature fluke after 26-32 days (*O. viverrini*) and 28-34 days (*C. sinensis*).

Keywords: Life cycle, small liver fluke, intermediate host, freshwater snail, freshwater fish.

¹ Phân viện Thú y miền Trung

² Đại học Tây Nguyên